

ІНФЕКЦІЙНІ ПАТОЛОГІЇ ДУБОВИХ НАСАДЖЕНЬ ДОЧІРНЬОГО ПІДПРИЄМСТВА «КОРОСТЕНСЬКОГО ЛІСГОСПУ АПК»

В. С. Данилюк, студент*,

Житомирський національний агроекологічний університет

Ключові слова: інфекційні патології, трутовики, бактеріози, симптоматика, патогенез, поширеність, шкодочинність.

Дуб звичайний є однією з найцінніших деревних рослин, що ростуть на території України та користується значним попитом у деревообробній промисловості, також являється головним індикатором стану не тільки дубових фітоценозів, а й всіх широколистяних лісів, у яких ця рослина є одним із ключових компонентів. Разом з тим, слід відмітити, що дуб досить часто піддається періодичним депресіям, які в минулому виникали досить часто й приводили за собою не тільки значні економічні збитки, а й відкладали за собою серйозні екологічні негативні наслідки. Факторів, які є причиною ослаблення та всихання дерев дуба, багато, але якщо говорити про весь процес в цілому та в хронологічному порядку, то першопричиною цього процесу часто бувають періодичні повторення екстремальних погодних умов, змін клімату, нестабільних температур в зимовий період та порушення гідрологічного режиму.

Актуальність роботи полягає в тому, що наразі значну небезпеку для *Quercus robur* становлять збудники інфекційних хвороб, зокрема ксилотрофні макроміцети та поперечний рак дуба, які в межах ареалу цієї рослини набули широкого розповсюдження та можуть бути причиною загибелі рослин через поселення на них шкідників.

Об'єктом дослідження є дубові насадження різного складу, віку, походження та в різних лісорослинних умовах ДП «Коростенське АПК». Предметом – поширеність інфекційних хвороб у дубових насадженнях господарства.

В роботі використовували загальноприйняті лісівничо-таксаційні та спеціальні методи лісопатологічних (рекогносцирувальні та детальні) обстежень і фітопатологічних досліджень.

---

*Науковий керівник – к.б.н., ст. викл. М. В. Швець

Так, на дубі звичайному в насадженнях господарства виявлені поперечний рак, бактеріальна водянка, несправжній дубовий трутовик, лускатий трутовик, печіночниця звичайна, глива звичайна, сірчано-жовтий трутовик та різні види стереумових грибів. Найбільш поширеною та шкодочинною інфекційною хворобою в дубових деревостанах підприємства є поперечний рак, поширеність якого залежить від віку насадження – з віком кількість уражених дерев зменшується. Найчастіше пухлини поперечного раку оселяються на висоті стовбура до 4 м. Поширеність афілофорових макроміцетів *Quercus* – ксилокомплексу тісно корелює не лише з фізіологічним станом дерев, і в першу чергу з віком дерев. Сірчано-жовтий трутовик та печіночниця звичайна виявлені нами на 2 % обстежених дерев, при цьому, печіночниця звичайна зазвичай оселяється в окоренковій частині перестійних дубів часто в прикомлевих дуплах чи між двійчатками. Стереумові гриби, як облігатні сапротрофи, виявлені нами на детриті дуба, а на живих деревах вони оселяються виключно на локальних некрозах у поєднанні з несправжнім дубовим трутовиком та поперечним раком дуба.

Для зменшення поширеності і шкодочинності інфекційних хвороб в господарстві слід проводити моніторинг фітопатологічного стану насаджень та своєчасно (починаючи з освітлень) проводити доглядові рубання з видаленням уражених дерев – видалення рослин з пухлинами в молодому віці дозволить суттєво зменшити поширеність хвороби.

Список джерел літератури:

1. Здоровцов В. А., Дунаев А. В. К вопросу о состоянии старовозрастных древостоев дуба в фитоценозах лесостепных заповедных дубрав. *Научные ведомости, серия естест. науки.* 2017. № 4. С. 68-75.
2. Патологія дібров: монографія / А. Ф. Гойчук та ін. Київ, 2004. 470 с.
3. Харченко Н. А., Михно В. Б., Харченко Н. Н. Деградація дубрав Центрального Черноземья : монографія. Воронеж, 2010. 604 с.
4. Циліорик А. В., Шевченко С. В. Лісова фітопатологія : підручник. Київ, 2008. 432 с.
5. Ятченко П. П., Борисова А. А. Мучнистая роса на сам посева дуба в деревостоях лесной опытной дачи. *Лесохозяйственная информация.* 2015. № 1. С. 57-61.